

Ko bi ga le tudi drugod organisti posnemali! — Naše katoliško-politično-slovensko društvo za volilni okraj Velikovski vrlo napreduje! Živili Slovenci!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zborovanje deželnih zborov je skoro povsod prenehalo, le gališki, česki in niž. avstrijski bodo še po praznikih zborovali. V Gradcu sta se poslanec dr. Vošnjak in c. kr. namestnik baron Kúbeck par kratki zgrabila. Prvi je vladi očital, da je pri sodnijah v Mariboru, sv. Lenartu in Slov. Bistrici nastavila sodnike slovenščine nezmožne. Kúbeck se je delal, kakor da bi to ne bilo prav resnično; naposled je dodal vse in zagotavljal, da bo vlada skrbela terjatvam Slovincem ustrezati, kder bo mogoče. — Za žandarje se je dovolilo 24.000 fl. Poslanec Snidršič je tožil o vedno manjši varnosti imetja v brežkem okraju in nasvetoval naj se več žandarjev nastavi po nevarnih krajih. Nasvet je bil sprejet. — Delanje nove steze iz Luč v Žolcpah je večina poslancev hotla popolnem zavrči, a dr. Dominkuš se je za njo tako krepko potegnil, da bo deželni odbor o njej moral prihodnje leto vsaj poročati kako in kaj. — Potnemu učitelju na vinorejski šoli v Mariboru se je plačilo nastavilo na 1750 fl. Poslanec Konrad je hotel za premiranje krav in bikov imeti 3000 fl., kar pa je zbor zavrgel. — Za ljudske šole se je dovolilo 862750 fl. iz deželne denarnice; konservativni poslanci so tukaj zbornico zapustili, ker nečejo o novi šoli nič vedeti, dokler se ne prenaredi. Za vinorejsko šolo pri Mariboru je dovoljenih 19468 fl., tudi je bil sprejet nasvet dr. Dominkuša, naj se slovenščina ne zanemarija kot učni in izobraževalni predmet pri učencih, ki so večidel trdi Slovenci; sicer pa je šolo hvalil. — Postava za popravljanje Savinjske struge se je sprejela. Za popravljanje teatra v Gradcu se je vrglo 6000 fl. Gledé maot ostane vse pri starem. — V moravskem zboru je dr. Fanderlik zahteval 3000 fl. v podporo za „Matico školsko“, ker so njej svitli cesar tudi s 2000 fl. pomagali. Toda nemški ustavaki so nasvet zavrgli in sedaj so česki in konservativni poslanci zbornico zapustili. — Česki namestnik je 3 českim poslancem in profesorjem zažugal, da morajo ali poslanstvo v 24 urah položiti ali pa zgubijo profesorske službe t. j. svoj kruh. Res, lep dokaz ustavaško-liberalne svobode! Profesorji so poslanstvo odložili prisiljeni. Hrvatski deželni zbor bo zboroval prihodnji mesec in sklepal o imenitni novi srenjski postavi. Na Ogerskem se je od Karpatov prišedša velika reka Tisa razlila po neizmernih ogerskih planjavah, ter poplavlila njive in travnike, cele vesnice odnesla, mnogo živine in ljudi pokončala. V mestu Szegedinu je 30.000 ljudi delalo jezo noč in den, da mesto pogina otme. Voda je že trdjavino zidovje premočila. Nesreča je nepopisljivo velika.

Vnanje države. Ruskemu caru je nemški cesar, stari Viljelm, ujeel in to je uzrok, zakaj so Rusi morali mirno gledati, kako so Prusi nas premagali, Francoze natepli in celo Nemčijo pograbili. Toda sedaj, ko se sliši, da odstopi nemškoљjubni car in da prevzeme jegov sin vladarstvo, so začeli Nemci nemirni postajati. Mladi cesarjevič namreč ni prijatelj Nemcem in zato se ti bojijo, da nebi kde mogočni Rusi pruskej grabežљivosti zagromeli strahovito: stoj! — Prusi so te dni popisati dali vse usmiljene brate in sestre, da bi zvedeli, koliko podpore imajo za ranjence pričakovati. No, ob času vojske so Prusu dobri katoliški redovniki, sicer pa jih preganja. — Na Bavarskem so prišle gledé liberalne volitve v Monakovem tako nesramne nopolstavnosti na den, da se jih sami liberalci bojé in ministre prosijo, naj deželni zbor razpustijo, da ne pridejo v javno preiskavo. — Francoski državni zbor je moral črez 1 milijon frankov podpore dovoliti za po povodnji hudo poškodovane. — Iz Francoskega na Anglesko so začeli kopati pod morjem velikansk tunel za železnico, ki bo stala 1000 milijonov goldinarjev. — Alfcenzisti, ki so na Španjskem premagali Karliste, sedaj po deželi hudo razsajajo in pošiljajo na tisoče svojih političnih nasprotnikov v Ameriko proti puntovnikom na Kubanskem otoku. Mladega kralja Alfonza, ki je pravemu kralju Karlu pot zaprl, bo bržčas nova revolucija iz sedeža pahnila, na katerega se je po krivici vsedel.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka

se je sedaj v spomladi res močno uživil. Ne turški meč, ne prigovarjanje generala Rodiča jih ne ukloni več pod turški jarem. V Sutorini zbrani vstaški vojvodje so zahtevali $\frac{1}{3}$ zemlje od begov v last, zidanje hiš in cerkvá na sultanove stroške, 3letno oproščenje davka, odhod turške vojske in razoroženje turških prebivalcev. Ali takih pogojev Turék ni sprejel, zato ima boj. — Bosna je vsa razbunjena. Turke sprehaja strah in groza, ker povsod se kažeje močne vstaške čete. — Vojvod Pelagič je skozi Avstrijo spravil 4200 novih pušek s streljivom vred in je ravno toliko Kristijanov v Pastirevi gori orožal. — Blizo Banjeluke se je prikazalo 6000 vstašev. Ves Bihački okraj se je vzdignol s klicem: **slava caru avstrijskemu!** Povsod morijo Turke in požigajo njihove hiše. V Majdanu je pogorelo 200 turških hiš. Vsled tega že naši Nemški Turki upijejo in zahtevajo naj sultan brž pošlje 30.000 mož vojske, da uničijo vstajo, pa nima jih kde vzeti. Kar še ima, to zbira ob srbski meji pri Nišu, kder stoji 30.000 Turkov s precej številnimi kanoni. A tudi Srbi v Belemgradu se pripravljajo na vojsko. Knez Milan je ves spreminjen. Celo srbsko vojsko je razdelil na 6 divizionov, vsak šteje 12 — 15 bataljonov po 800 mož; vsa vojska šteje tedaj 72.000 mož; vsak divizion ima svoj generalni štab, ki je podredjen najvišjemu generalnemu štabu. V Topčideru pri-

pravljajo kanone, pušek so dobili iz Belgije čez Rusko; konjev pa so nakupili na Ogerskem. Milan je rekel, da se Srbija Turka ne boji, če bi jo hotel napasti. Pričakuje se, da bo 18. aprila srbska vojska stala na turški meji. V Bosno so Srbi poslali 25.000 pušek in mnogo oficirjev, ki velijo Kristijanom: srčni bodimo! v 14 dnevih nas bo 200.000 Srbov v Bosni.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXXIII.

Zapustivši katakombe sv. Kalista se podamo v bližnjo cerkvo sv. Sebastijana. Rabeljni, kateri so sv. Sebastijana usmrtili, so njegovo telo vrgli na ulico. Pobožna žena Lucina pa ga je pobrala in blizo katakomb sv. Kalista pokopala. Že rano je nad grobom junaškega mučenika bila pozidana kapelica in 200 let poznej sedanja velika cerkva. Ta ima podzemeljsko kapelo, iz katere se vhaja v katakombe, ki so oddelek katakomb sv. Kalista. V njej se kaže mesto in steber, kder so sv. Maksima ob glavo djali. Nekdaj so pobožni ljudje kaj radi v to kapelo zahajali molit. Sv. Filip Neri je mnogokrat vseh 7 glavnih rimskih cerkev pešice obhodil, v tukajšnji kapelici pa cele noči v molitvi prebedel. Jednako je delal sv. Karol Boromejski. Tudi sv. Birgita in jena sestra sv. Katarina ste tukaj molile. V kapeli stoji steber, kateremu so sv. Sebastijana privezali, kedar so neverniki na njega s pušicami strelali; tudi ena pušica, s katero je bil sveti mož ranjen, je še ohranjena. Tukaj počivljete glavi sv. papežev: Kalista in Štefana zraven svetinj kakih 174.000 mučnikov, ki so v teh katakombah našli svoj tih grob. Sv. Birgiti se je nekokrat Kristus prikazal in jej djal: zemlja rimskega mesta je s krvjo mučnikov po-barvana in s koščicami svetnikov pomešana!

Iz cerkve sv. Sebastijana se napotimo na svoje stanovanje. Poidočki še obiščemo panteon — (pantheon ali vsebožišče) — S. Maria ad martyres ali s. Maria della rotonda. To je edino poslopje od starega Rima, ki je nepoškodovano ostalo. Mark Agripa, zet cesarja Avgusta, ga je postavil l. 25. pred Kristusovim rojstvom. Prekrasni tempelj bil je posvečen vsem bogovom in od tega ima tudi ime panteon ali vsebožišče. Celih 635 let so se v njem častili maliki: Jupiter in jegovi izmišljeni bogovi in boginje. Toda l. 610. so se morali ti paganski maliki umakniti Sinu božjemu, pravemu Bogu nebes in zemlje. Papež Bonifacij IV. je prelepo poslopje blagoslovil in spremenil v cerkvo božjo pod varstvom kraljice nebeške, blažene Device Marije. Iz katakomb je dal isti papež pripeljati 28 vozov svetih teles in jih v tej novi cerkvi shraniti. Od tod je cerkvi došlo ime s. Maria ad martyres, t. j. cerkva sv. Marije pri mučenikih. Tukaj je imel tudi god vseh svetnikov svoj zač-

tek. Papež Gregor IV. ga je l. 835. nastavil na prvi den novembra.

Cerkva je okroglo sezidana ter ima pristavljeno štirivoglato predvežje, ki sloni na 16 korintskih stebrih; vsak steber je izsekan iz enega samega kamna granita ter je 35 čevljev visok in 16 debel. Vrata v cerkev so res orjaška, prostor v njej meri na šir in dolž 132 čevljev; zid je 19 čevljev debel. Na celem poslopju ni nobenega okna; svetloba sije skozi okroglo odprtino sredi oboka. Odprtina meri 19 čevljev poprečkom; solnce in dež imata prosto pot v cerkvo. Ko smo mi bili v cerkvi, je ravno dežilo; marmornate tla so bile vse mokre, ki so pa vendar tako položene, da voda proti odteka. Prvi altar stoji vratam ravno nasproti, drugi altarji so potem na desno in levo v okrog po votlinah nastavljeni, kder so nekdanj stale podobe malikov. Marijin altar je lepo okinčan in od Rimljanov mnogo čislan.

Drugi t. j. peti den našega bivanja v Rimu smo se podali v Vatikan, kder smo imeli srečo priti pred sv. Očeta, božjo Cerkvo toliko slavno vladajočega Pija IX. (Nastavek prihod.)

Smešničar 16. Slavni skladar Mocart je nekokrat obiskal nek samostan čč. oo. Franciškanov, čijih prednik mu je prijatelj bil. Med veliko peto mešo se je Mocart močno srdil nad orglarjem, ki je neusmiljeno slabo po orglah praskal. Pri obedu praša prednik svojega gosta, kako se mu je orglanje novega klosterskega orglarja kaj dopadlo? Ta mu odgovori: mož orgla popolnem po nauku sv. pisma. Kako to? praša začudeni prednik. Mocart: levica pri njem nikoli ne vé, kaj dela desnica!

Razne stvari.

(Izvrstni govori) slovenskih poslancev g. Hermana, dr. Dominkuša in dr. Vošnjaka so za nas tolike važnosti, da jih bo „Slov. Gospodar“ prihodnjč začel svojim bralcem mesto uvodnih člankov podajati — nove volitve so blizo — zaradi priobčenja poslančevih govorov se ni bati konfiskacije!

(G. Hartner) policijski župan nam je po dr. Lorberju poslal pismo, v katerem pravi, da ni on tisti „poličanski župan“, kateri bi bil svojega brata tako neusmiljeno dal zapeljati v Mariborsko bolnišnico, kakor je bilo v 14. šte. „Slov. Gosp.“ brati. Tisti neusmiljenez je nekdo drug.

(Strela) je 9. t. m. udarila v hišo Jurja Emica v Šmarji in ubila 15letnega dečka, ki je pri peči na klopi spal. Hiša je pogorela.

(V Ptuj) je železniški delavec Anton Kocijan prišel pod mašino in je ostal k priči mrtev.

(Pogorel) je Jožef Jurkovič v Brebovniku, škoda se ceni na 2500 fl. Pravijo, da mu je hudobna roka to nesrečo prizadjala.